

Handläggare

Yohanna Fissihaie

08-508 289 999

yohanna.fissihaie@stockholm.se

cajsa.bartusch@gmail.com

Inspektionsrapport, egenkontroll gällande båtklubbar och marinor

Verksamhetsutövare: Göta Segelsällskap

Verksamhetsställe: Spinnhuset, Långolmen

Inspektionsdatum: 29 april 2016

Närvarande vid inspektion:

Torvald Thedéen, ordförande

Cajsa Bartusch, miljösamordnare

Lars Nordlund, varvschef

Sten Thorold, hamnchef

Yohanna Fissihaie, miljö- och hälsoskyddsinspektör

Karin Nilsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör

Inspektionspunkter:

- Verksamhetens egenkontroll
- Avfallshantering
- Underhåll och båttvätt
- Toatömning
- Kemiska produkter och avfallshantering
- Sanitära anläggningar

Bakgrund

Miljöförvaltningen bedriver, med stöd av miljöbalken, löpande tillsyn av verksamheters egenkontroll. Sedan 2010 besöker miljöförvaltningen båtklubbar som räknas som miljöfarliga verksamheter. Syftet med detta är att undvika olägenheter för människors hälsa och miljön. Vid tillsynsbesöken granskas verksamheternas rutiner och egenkontrollprogram gällande miljö- och hälsoskyddsfrågor. För att ta del av informationen och gällande regler kan ni besöka:

www.stockholm.se/batklubbar

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset

Fleminggatan 4

Box 8136, 104 20 Stockholm

Telefon 08-508 28 800

miljoforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Inspektion och iakttagelser

En inspektion utfördes av miljöförvaltningen den 29 april 2016 2015. Göta Segelsällskap ligger på Långholmen (Spinnhuset).

Klubben har sin uppläggningsplats (varv) på Långholmen. Klubbens medlemsantal är 450 och antal båtar är 150.

Avfallsplanen omfattas i dagsläget av båtklubbens miljöpolicy och utgör en begränsad del av miljöpolicyen. Miljöpolicyen kan därmed vidareutvecklas när det kommer till avfallsplanen och avfallshantering.

Anmärkningar och kommunikering

Miljöförvaltningen bedömer att Göta Segelsällskap har goda förutsättningar att bedriva en tillfredsställande egenkontroll samt minimera sin miljöpåverkan ytterligare.

Miljöförvaltningen avser dock att följa upp de anmärkningar som finns dokumenterade i denna rapport.

Ni bereds härmed tillfälle att yttra er om rapporten. Eventuella yttranden, utredningsresultat och andra dokument redovisas skriftligen till miljöförvaltningen senast den 30 maj 2016.

- **Båtklubben innehar en ofullständig avfallshanteringsplan enligt SJÖFS 2001:13.**
- **Klubben saknar en tidsatt skriftlig utfasningsplan för att fasa ut biocidhaltiga (bekämpningsmedelsinnehållande) båtbottnfärger.**
- **Klubben har inte genomfört någon skriftlig inventering av vilka båtbottnfärger som respektive medlemsbåt har målats med.**
- **Tvättning av båtar, målade med biocidfärger, sker på mark eller vatten utan att tvättvattnet omhändertas alternativt renas med höggradig rening.**

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Information om noterade anmärkningar

Avfallshanteringsplan

- *Båtklubben innehar en ofullständig avfallshanteringsplan enligt SJÖFS 2001:13*

Vilka delar avfallshanteringen ska innehålla hittar ni längre ned i denna rapport under avsnitt ”förordningar och föreskrifter”.

Syftet med avfallshanteringsplanen är att klubben ska kunna upprätthålla en fungerande avfallshantering. Avfallshanteringsplanen behöver finnas tillgängligt och visas upp på tillsynsmyndighets begäran.

Båtbottenfärger

- *Klubben saknar en tidssatt skriftlig utfasningsplan av otillåtna båtbottenfärger som exempelvis färger innehållande tributyltenn. För båtar med huvudsaklig förtöjning i Mälaren gäller även förbud mot andra biocidfärger innehållande koppar, zink och liknande biocider.*

Idag finns det ett förbud mot användning av biocidhaltiga (bekämpningsmedelsinnehållande) båtbottenfärger på båtar med hemmahamn (huvudsaklig förtöjningsplats) i Mälaren samt övriga insjöar och Bottniska viken.

Förbudet gäller omedelbart och båtklubben behöver därför upprätta en skriftlig utfasningsplan av vilken det framgår olika åtgärder för att totalt fasa ut otillåtna färger. Miljöförvaltningen har bedömt att en rimlig utfasningstid är **tre år**.

Tänk på att båtar som har någon gång målats med okänd båtbottenfärg kan vara potentiella TBT-båtar som har tidigare målats med färger innehållande tributyltenn som är ett extremt giftigt och hormonstörande ämne. Ämnet är **totalförbjudet** i Sverige.

För att utesluta TBT och andra otillåtna färger kan båtklubben exempelvis sanera båtskrov. Tänk på att saneringsarbetet måste utföras fackmässigt så att den som sanerar samt miljön inte exponeras för TBT, andra kemikalier och partiklar. Saneringen utförs så att inget spill/läckage uppstår och resterna samlas in och omhändertas som farligt avfall.

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

- *Båtklubben saknar en utarbetad skriftlig inventering av vilka båtbottnfärger som finns på varje båt.*

En skriftlig inventering talar om vilka båtbottnfärger respektive båt är påmålade med. Inventeringen är ett verktyg i egenkontrollen och underlättar utfasningen av förbjudna båtbottnfärger. Inventeringen talar exempelvis om antal förekomna båtar med TBT.

Båttvätt

- *Rengöring/tvättning av båtar sker över grusad mark och över vatten utan att tvättvattnet omhändertas. Risk för spridning till intilliggande vattenområde föreligger.*

Att rengöra/tvätta båten över grusad mark eller vatten kan leda till stora koncentrationer av giftiga ämnen inom klubbens mark- och vattenområde. Se därför till att antingen rena tvättvattnet med avancerad rening (exempelvis spolplatta med avancerad rening) eller samla in allt tvättvatten för omhändertagning som farligt avfall.

Lagar och regler i urval

Miljöbalken

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, när frågor prövas om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk, skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön. I detta kapitel avses med åtgärd en sådan åtgärd som inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet. Enligt 2 kap 2 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Enligt 2 kap. 3§ miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra

eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga.

Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism. Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken första stycket miljöbalken gäller kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Enligt 2 kap. 8 § miljöbalken ansvarar alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma. Av 10 kap. 2 § miljöbalken framgår att den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningsskada eller allvarlig miljöskada (verksamhetsutövaren) är ansvarig för det avhjälpande som ska ske enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Enligt 10 kap. 4 § miljöbalken ska den som är ansvarig för att avhjälpa en föroreningsskada i skälig omfattning utföra eller bekosta det avhjälpande som på grund av föroreningen behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön. När ansvarets omfattning bestäms ska det beaktas hur lång tid som har förflutit sedan föroreningen ägde rum, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar och

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att den har bidragit till föroreningen endast i begränsad mån, ska även detta beaktas vid bedömningen av ansvarets omfattning.

Enligt 15 kap. 5 a § miljöbalken ska den som innehar avfall se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Enligt 26 kap 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön. Den som bedriver sådan verksamhet ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det.

Förordningar och föreskrifter

Enligt 42 § Avfallsförordningen (2011:927) ska den som avser att transportera farligt avfall som har uppkommit i en yrkesmässig verksamhet anmäla detta till länsstyrelsen. Första stycket gäller inte transporter som kräver tillstånd enligt 36 § eller som utförs av någon som har tillstånd enligt 36 §. För återkommande transporter som omfattas av anmälningsplikt enligt första stycket är det tillräckligt att anmälan görs vart femte år.

Enligt 2 kap. 1 § Sjöfartsverkets föreskrifter (SJÖFS 2001:13) om mottagning av avfall från fritidsbåtar; ska mottagningsanordningar för avfall finnas i fritidsbåtshamnar för att tillgodose behovet av avfallslämning från de fritidsbåtar som normalt anlöper hamnen.

Enligt 3 kap. 1 § SJÖFS 2001:13 ska en fritidsbåtshamn ta emot sådant avfall från fritidsbåt som hamnen har inrättat mottagningsanordning för.

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Enligt 3 kap 3 § SJÖFS 2001:13 ska mottagning av avfall från en fritidsbåt genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt 4 kap. 1 § ska en fritidsbåtshamn ha en avfallshanteringsplan.

Enligt 5 § samma kapitel avfallshanteringsplanen för fritidsbåtshamn innehålla följande uppgifter:

1. Fritidsbåtshamnens namn och adress samt vem som är utsedd enligt 4 § att genomföra avfallshanteringsplanen.
2. Antal fritidsbåtar som är hemmahörande i hamnen och uppskattat antal fritidsbåtar som kommer att gästa hamnen per år.
3. Uppskattning av den mängd och slag av avfall som kommer att tas emot per år från de fritidsbåtar som använder hamnen och underlaget för uppskattningen. Hänsyn skall tas till framtida förändringar av mängd och typ av avfall som kommer att tas emot.
4. Beskrivning av mottagningsanordningarna, vilket slag av avfall de är avsedda för och hur stor kapacitet de har.
5. En karta eller skiss som visar var mottagningsanordningarna för de respektive avfallsslagen är belägna i fritidsbåtshamnen.
6. Vilken kommun eller vilket företag som tar emot eller transporterar bort avfallet.
7. Hur fritidsbåtshamnens nyttjare underrättas om hamnens mottagningsanordningar och hur fortlöpande samråd sker med fritidsbåtshamnens nyttjare och andra berörda parter.
8. Vilka åtgärder som har vidtagits för att förenkla avfallslämningen från de fritidsbåtar som anlöper fritidsbåtshamnen.

Enligt 3 § 11a kap. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2012:13) om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:96) om åtgärder mot förorening från fartyg får inte utsläpp av toalettavfall ske inom Sveriges sjöterritorium.

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Kontakta gärna undertecknad vid frågor.
Med vänlig hälsning

Yohanna Fissihaie
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bilaga

Information från Länsstyrelsen i Stockholms län

Miljöförvaltningen

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen